

Keskkonnaministri käskkirja 08.12.2022 nr 421 muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõukohase käskkirjaga muudetakse toetuse andmise tingimusi Keskkonnaministri 08.12.2022 käskkirjas nr 421 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2022–2029 tegevuskava ja eelarve kinnitamine meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamiseks (SEME3)“.

Muudatusega lisatakse käskkirja lisaraha, et planeeritavad tegevused oleks võimalik ellu viia. Eelarve muudatused toimuvad sekkumiste vahel. Sekkumisest 21.2.3.13 „KOV kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed“ võtame ära ning tõstame käesoleva muudatusega sekkumisse 21.2.3.14 „Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine“ 266 160 eurot.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi välissuhete osakonna piirivete erisaadik Harry Liiv (e-post harry.liiv@kliimaministeerium.ee, tel 626 2850) ja finantsosakonna struktuuritoetuste nõunik Eerika Purgel (e-post eerika.purgel@kliimaministeerium.ee, tel 626 0709), Määruse eelnõu õigusekspertiisi on teinud Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Rene Lauk (tel 626 2948, rene.lauk@kliimaministeerium.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb kolmest punktist.

Käskkirja punktidega 1 kuni 3 sätestatakse keskkonnaministri 08.12.2022 käskkirja nr 421 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2022–2029 tegevuskava ja eelarve kinnitamine meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamiseks (SEME3)“ lisarahastuse andmine kliimamuutustega kohanemiseks ja katastroofiriski ennetamiseks. Projekti lisatakse juurde 266 160 eurot.

Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi rakenduskava) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“, erieesmärgi nr 4 „kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamiseks ja ajakohastamiseks.

Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide meetme nimekirjas meetmes „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“, number 21.2.3.1, sekkumine „Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine“. Sekkumise number on 21.2.3.14.

SEME3 projekti elluviimisel on ilmnunud takistus Saaremaale rajatava radari püstitamise osas. Kompromissi saavutamiseks Saaremaa vallavalitusega uue radari ja radarimasti paigaldamiseks Saaremaale esialgselt kavandatud asukoha lähedusse vajab KAUR lisarahastust projekti SEME3 raames. KAUR uue radari asukoht kavandati Saaremaale, kinnistule Kihelkonna metskond 66 ning Saaremaa vallavalitsus väljastas 22.02.2024 sellele asukohale projekteerimistingimused. 08.03.2024 esitati ehitusloa taotlus¹ ning 20.12.2024 tegi Saaremaa

¹ Ehitusloa taotlus nr 2411271/0261 (esitaja: KAUR lepingupartner Connecto Eesti AS)

vallavalitus ehitusloa väljastamisest keeldumise otsuse². Keskkonnaagentuur on vaidlustanud otsuse, vaidemenetlus kestab ning kavandamisel on kompromisslahendus, mille puhul radarimast asuks kavandatud kinnistul, kuid muudetud asukohas. Asukoha muudatus toob kaasa kulutused, mida ei ole SEME3 eelarves ette nähtud, kuna projekti eelarve on planeeritud ja vabasid vahendeid projektis ei ole. Radari asukoha muutmisega lisanduvad kulutused täiendavale projekteerimisele (tee, elektri- ja sidetrassid), täiendavatele ehitustöödele ja -materjalidele elektri- ja sidetrasside ning tee pikendamise tõttu jne. Täiendavate kulutusteta ei ole võimalik Saaremaale kavandatud radarit paigaldada. Täiendava kulu kalkuleerimisel on KAUR tuginenud esialgsele hinnapakkumisele täiendavate tööde teostamiseks ning arvestanud teiste kaasnevate kuludega (nt raadamisõiguse tasu), kokku täiendavate kulude summa 152 000 eurot. Lisaks on ilmnenu täiendavad vajadused seirevõrgu infotehnoloogilise tugisüsteemide uuendamise osas.

- KAUR seirevõrgu keskhaldussüsteemi (NM10) versiooniuuendus summas 104 160 eurot.
- KAUR sünoptikute tööarvutid (5 tk) summas ca 10 000 eurot.

Kokku on lisarahastuse vajadus summas 266 160 eurot.

Käskkirjalist tegevusi toetatakse meetmest „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“ ning rahastatud tegevuste detailne jagunemine on lisatud allpool tabelis 1.

Meetme nimekirjas on toodud sekkumiste info välja ühel real EL toetuse summana 42,5 miljonit eurot.

Tabel 1. Planeeritud meetme detailne jagunemine

Rahastatavad tegevused	ELi toetuse eelarve (euro)	ELi toetuse osakaal	Riiklik kaasfinantseering (euro)	Omafinantseering (euro)	Kogumaksumus (euro)
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine; mitteheas seisundis veekogumite tervendamine; KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed; meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	42 500 000	85%	2 500 000	5 000 000	50 000 000
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine	25 080 000	85%	0	4 425 882	29 505 882
Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine	4 000 000	85%	705 882	0	4 705 882

² Saaremaa vallavalitsuse otsus nr 2412921/00032

KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed	8 200 000	85%	872 942	574 118	9 647 060
Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	5 220 000	85%	921 176	0	6 141 176

Eelarve muudatused toimuvad sekkumiste vahel. Sekkumisest 21.2.3.13 „KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed“ võtame ära kokku 986 160 eurot ning tõstame sekkumisse 21.2.3.12 „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“ 720 000 eurot ning sekkumisse 21.2.3.14 „Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine“ 266 160 eurot. Detailsem muudatuste info on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Planeeritud meetme detailne jagunemine peale kolme sekkumisega seotud muudatuste tegemist.

Rahastatavad tegevused	ELi toetuse eelarve (euro)	ELi toetuse osakaal	Riiklik kaasfinantseering (euro)	Omafinantseering (euro)	Kogumaksumus (euro)
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine; mitteheas seisundis veekogumite tervendamine; KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed; meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	42 500 000	85%	2 500 000	5 000 000	50 000 000
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine	25 080 000	85%	0	4 425 882	29 505 882
Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine	4 000 000 + 612 000 = 4 612 000	85%	705 882 + 108 000 = 813 882	0	4 705 882 + 720 000 = 5 425 882
KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed	8 200 000 – 838 236 = 7 361 764	85%	872 941 – 147 924 = 725 017	574 118	9 647 060 – 986 160 = 8 660 900
Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	5 220 000 + 226 236 = 5 446 236	85%	921 176 + 39 924 = 961 100	0	6 141 176 + 266 160 = 6 407 336

Projekti kogumaksumuseks kinnitatakse käesoleva käskkirja muudatusega 6 407 336 eurot. KIKi finantskorrektsiooni (FKO) osas täpsustatud projekti eelarve on toodud tabelis 3.

Tabel 3. FKO tõttu täpsustatud projekti eelarve.

Abikõlblik või tagastuse number	ELi toetuse eelarve (euro)	ELi toetuse osakaal	Riiklik kaasfinantseering (euro)	Abikõlblik kogu-maksumus (euro)	Kogu-maksumus (euro)	Selgitus
Abikõlblik	5 219 999,60	85%	921 176,40	6 141 176,00	6 141 176,00	Keskkonnaministri käskkiri 08.12.2022
Tagastus 2139	-117,5	85%	-20,74	-138,24	ei muutu	Tagastus toimub tegevuselt: Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine, sh projektis tehtavate tööde teavitamine avalikkusele
Tagastus 2274	-119,46	85%	-21,08	-140,54	ei muutu	Sama kõikides tagastustes
Tagastus 2425	-1671,46	85%	-294,96	-1 966,42	ei muutu	Sama kõikides tagastustes
Tagastus 2726	-1853,35	85%	-327,06	-2 180,41	ei muutu	Sama kõikides tagastustes
Tagastus 2773	-590,01	85%	-104,12	-694,13	ei muutu	Sama kõikides tagastustes
Kokku enne eelarve lisamist seisuga 05.12.2024:	5 215 647,82	85%	920 408,44	6 136 056,26	6 141 176,00	
Lisanduv eelarve:	226 236,00	85%	39 924,00	266 160,00	266 160,00	
Summad kokku:	5 441 883,82		960 332,44	6 402 216,26	6 407 336,00	

3. Käskkirja eelnõu vastavus ELi õigusele

Käskkirja eelnõu aluseks on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega.

Käskkirja eelnõu on muuhulgas kooskõlas järgmiste ELi määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi. Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu eelnõus nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist otse,

arvestades eelnõus ja selle alusel antavates Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatud. Eelnõus on ühissätete määruse sättele viidatud, kui ülesande sisu on ühissätete määrusega reguleeritud, mis teeb hõlpsamaks asjakohase regulatsiooni leidmise.

4. Käskkirja mõju

Käskkirjas toodud muudatusega seoses hindame, et meetme eelarve vahenditega saavutatakse käskkirjas toodud mõõdikutele seatud sihttasemed ning toetusi antakse vastavalt rakenduskavas planeeritule. Käskkirja alusel antav toetus toetab valitsussektori eelarvepositsiooni. Käskkirjal on positiivne mõju rakenduskavas seatud eesmärkide saavutamiseks.

5. Eelnõu koostöölastamine

Eelnõu koostöölastati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumi, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Riigikantselei, Euroopa Komisjoni ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitikate rakendamise seirekomisjoni liikmetega ning Riigi Tugiteenuste Keskusega. Ainult Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt tuli märkus eelarve kogumahu ja abikõlblike kuludega seoses. Abikõlbliku kulu eelarve seoses KIKi finantskorrektsiooniga on korrigeeritud ja täiendav selgitus on lisatud seletuskirja punkti 2 lõppu.